

Opetus: yksityistä vai julkista toimintaa?

Tarvitaanko elokuvan
näyttämiseen
perusopetuksessa erillistä
lupaa?

Jos opetus katsotaan julkiseksi tilaisuudeksi...

...seuraavat aktiviteetit ovat kiellettyjä:

- Opettaja antaa vieraan kielen tunnilla harjoitukseksi ulkomaisen sanomalehtiartikkelin kääntämisen
- Alakoulussa kirjoittamista harjoitellessa äidinkielen oppikirjassa oleva lyhyt tarina kopioidaan vihkoon
- Opettaja esittää videotykillä kotonaan digiboksilla tallentamansa Ylen opetusohjelman oppitunnilla
- Alakoulussa oppilaat leikkaavat aikakauslehdistä kuvia ja liimaavat ne samalle pahville muodostaen kuvakollaasin

TN 1987:2

Olipa kerran äidinkielenopettajien liitto, joka halusi näyttää videoaineistoa peruskouluopetuksessa. Liitto kysyi Tekijänoikeusneuvoston (TN) mielipidettä asiassa. TN:n sihteeri totesi esitöissään, että peruskoulun luokka on luonteeltaan yksityistilaisuus, joten esittäminen olisi sallittua. Kaikki TN:n jäsenet eivät kuitenkaan olleet tyytyväisiä, vaan pyysivät lakimiehiltä kannanoton tilanteen muuttamiseksi. He löysivät perusopetusasetuksesta lauseen, jossa todetaan "opetuksen olevan julkista". Tällä perusteella syntyi (ei yksimielinen) päätös, jossa todetaan kaiken opetuksen olevan julkista ja siten videoiden esittämiseen on ostettava lupa.

Julkinen ja julkinen - vai yksityinen?

"Julkinen" perusopetuslaissa ei välttämättä tarkoita samaa kuin "julkinen" tekijänoikeuslaissa.

Opetuksen julkisuus tarkoittaa, että opetusta voidaan valvoa. Esim. koulutarkastajalla on oikeus tulla luokkahuoneeseen.

Opetuksen julkisuutta voidaan (peruskoulussa ja lukiossa) rajoittaa tai (korkeammassa oppiasteissa) perustellusta syystä rajoittaa. Oppilaitoksen käytännöt siis määrittelevät tosiasiallisesti opetuksen julkisuuden.

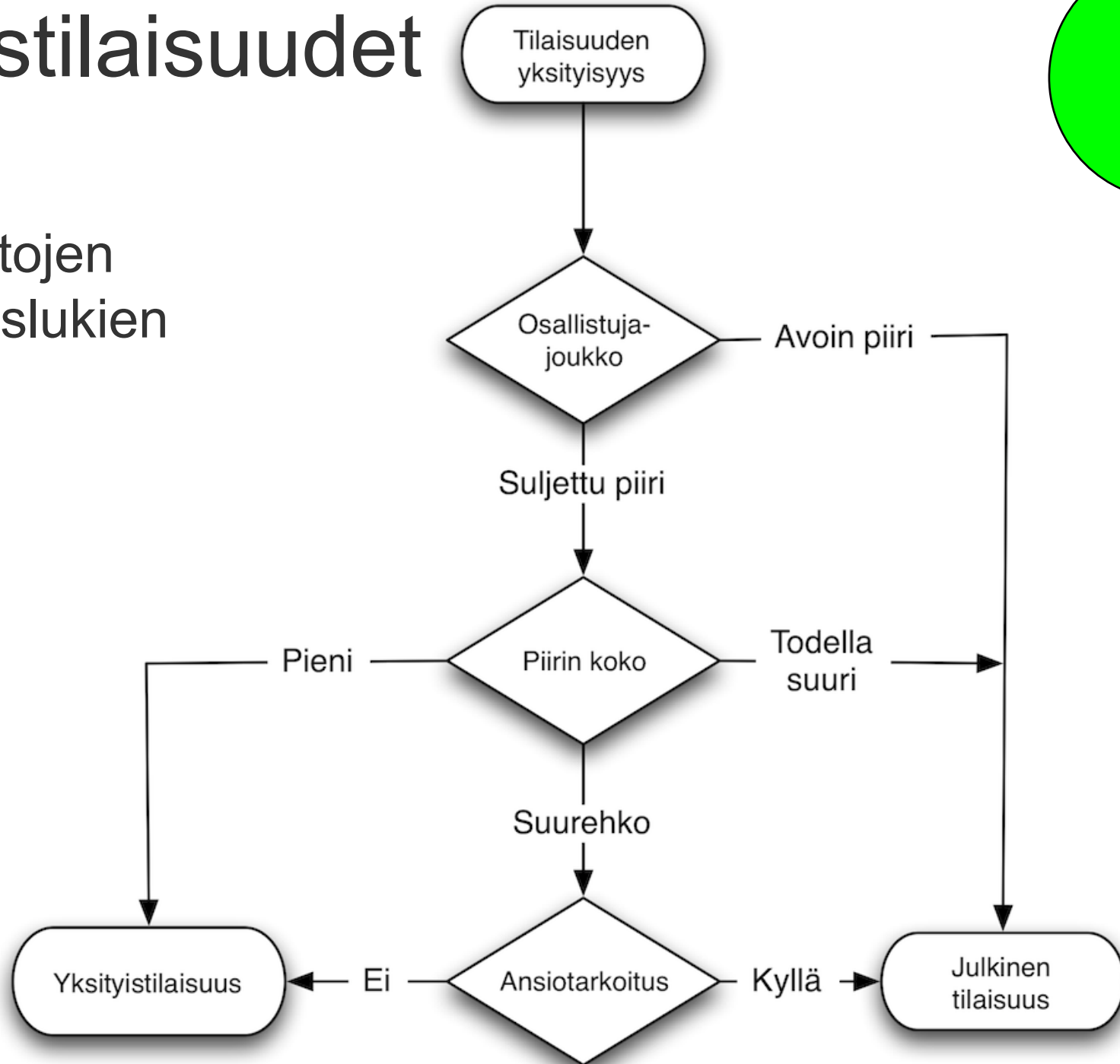

Muut maat?

Yksityistilaisuuudet

s. 74

TN:n lausuntojen
pohjalta (poislukien
1987:2)

Kysymyksiä?

<http://www.opettajantekijanoikeus.fi>

Ensi viikolla: Oppilaitoksen oikeudet
opettajan ja opiskelijan tuotoksiin, Miksi
julkaista avoimella lisenssillä?